

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Tím košických psychológov sa podieľa na medzinárodnom výskume COVIDiSTRESS Global Survey

- Vyše 80 % opýtaných znepokojuje stav národného hospodárstva spôsobený pandémiou.
- Približne 58 % obyvateľov SR sa obáva o finančný príjem a budúce pracovné príležitosti.

▪ KOŠICE 27. APRÍLA 2020

SR sa podieľa na celosvetovom projekte zameranom na psychické prežívanie situácie spojenej s ochorením COVID-19. Výskumný tím **Katedry psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** sa pripojil k medzinárodnej štúdii **COVIDiSTRESS Global Survey**, realizovanej pod záštitou Aarhuskej univerzity v Dánsku. Autorom projektu je Andreas Lieberoth, PhD.

„Na výskume spolupracujú vedci z celého sveta v rámci projektu otvorenej vedy,“ uvádza členka košického vedeckého tímu Mgr. Jana Nezkusilová, PhD.

„Medzinárodná štúdia sa zameriava na rôzne aspekty psychického prežívania situácie spojenej s pandémiou infekčného ochorenia COVID-19. Uskutočňuje sa v 48 jazykoch v krajinách po celom svete. Vďaka tomu budeme môcť porovnať zistenia z rôznych štátov naprieč planétou.“

Výhodou štúdie je jej viacjazyčnosť, čo umožňuje, aby sa k aktuálnej problematike vyjadrili aj ľudia žijúci na Slovensku, ktorí nehovoria po slovensky. To, že táto možnosť bola naplno využitá, potvrdzuje aj psychologička Jana Nezkusilová: „Vyše 85 percent respondentov vyplnilo našu štúdiu v slovenskom jazyku, takmer 7 percent v českom, ďalších 5,6 percenta v anglickom a 1,1 percenta v maďarskom jazyku. Na náš dotazník odpovedalo 446 ľudí, z nich 80 percent žien a 20 percent mužov. Priemerný vek respondentov bol 40 rokov – 74,3 percenta opýtaných bolo zamestnaných, 10,6 percenta tvorili študenti a 8 percent dôchodcovia.“

Výsledky prvej fázy zberu dát na Slovensku, realizovanej pred Veľkou nocou, prinášajú viacero zaujímavých zistení. Prijaté opatrenia vlády považovalo za primerané 36,3 percenta respondentov, 15,1 percenta ich pokladalo za mierne a 48,6 percenta opýtaných si myslelo, že opatrení je priveľa.

Dôležitou súčasťou výskumu je zisťovanie príčin prežívaného rozrušenia a znepokojenia, ktoré súvisia so súčasnou situáciou. Výsledky prezrádzajú, že až 80,4 percenta opýtaných znepokojuje stav národného hospodárstva spôsobený pandémiou koronavírusu, 73,2 percenta je znepokojených z neznalosti, ako dlho budú trvať súčasné opatrenia, napr. dodržiavanie odstupu či zatvorené školy a reštaurácie. Až 72,2 percenta opýtaných znepokojuje riziko, že sa oni alebo niekto, koho poznajú, dostanú do nemocnice či zomrú z dôvodu koronavírusu a 72 percent respondentov sa obáva rizika, že sa oni alebo niekto, koho poznajú, nakazia koronavírusom. Približne 58 percent účastníkov sa obáva o svoj finančný príjem a rovnako veľká skupina respondentov o budúce pracovné možnosti. Ako prekvapujúce možno hodnotiť zistenie, že len 20 percent ľudí znepokojuje fakt, že sa nemôžu zúčastňovať na náboženských aktivitách.

„Môžeme teda konštatovať, že respondenti sa obávajú prevažne o ekonomiku štátu, o svoj príjem a o svoje zdravie a zdravie svojich blízkych. Znepokojuje ich aj nedostatok kultúry alebo pohybu. Naopak, len malé percento opýtaných znepokojuje neznalosť, čo robiť v snahe o znížovanie šírenia vírusu,“ konkretizuje J. Nezkusilová.

Košickí výskumníci analyzovali aj to, čo pomáha ľuďom zvládať nepríjemné pocity súvisiace s pandemickou situáciou. Najviac ľudí – ako uviedlo vyše 94 percent opýtaných – využíva stratégiu sociálneho kontaktu s rodinou a kolegami formou dištančnej, digitálnej komunikácie. Náboženstvo pomáha zvládať pocit nepohody vyše 40 percentám respondentov. Najmenej používanou stratégiou je hranie počítačových hier – označila ju len štvrtina opýtaných.

„Náš výskum pokračuje a budeme radi, ak sa na ňom zúčastníte,“ pozývajú budúci účastníci Mgr. Jana Nezkusilová, PhD., a ďalší členovia vedeckého tímu – doc. Ing. Mgr. Jozef Bavoľár, PhD., Mgr. Pavol Kačmár, PhD., a Mgr. Miroslava Köverová, PhD., ktorí vyzývajú verejnosť:

Postupné uvoľňovanie opatrení môže priniesť postupné zmeny v prežívaní stresu. Pomôžte nám porozumieť súčasné dianie a vyplňte náš dotazník! Nájdete ho na webovej adrese:

https://aarhus.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_6X6017nwDwNEv7D

■ TABULKY

Tab. 1: *Príčiny pocitovaného rozrušenia*

<i>Príčiny pocitovaného rozrušenia pre...</i>	<i>%</i>
1. stav národného hospodárstva	80,4
2. neznalosť toho, ako dlho budú trvať opatrenia ako dodržiavanie odstupu, zatvorené obchody, školy, reštaurácie	73,2
3. riziko, že sa ja sám alebo niekto, koho poznám, dostane pre koronavírus do nemocnice alebo zomrie	72,2
4. riziko, že sa ja sám alebo niekto, koho poznám, nakazí koronavírusom	72,0
5. obavu o priateľov a príbuzných, ktorí žijú ďaleko odo mňa	70,2
6. svoj finančný príjem	58,1
7. budúce pracovné možnosti	57,9
8. množstvo času, ktorý strávim vnútri	57,1
9. neznalosť vývoja udalostí týkajúcich sa koronavírusu	48,9
10. to, že sa nemôžem zúčastňovať spoločenských aktivít a udalostí	48,1
11. nemožnosť vycestovať z krajiny	46,4
12. to, či budem schopný/-á robiť svoju prácu dostatočne dobre	45,0
13. pocit osamelosti	39,1
14. to, že musím svoj spoločenský život prispôsobiť digitálnym prostriedkom	38,6
15. verejné služby, ako sú polícia, zabezpečovanie čistoty atď.	36,1

16. prístup ku každodenným nevyhnutnostiam, ako je napr. jedlo	35,3
17. množstvo času, ktorý strávim v tesnej blízkosti ostatných	31,8
18. to, že musím svoju prácu prispôbiť digitálnym prostriedkom	31,7
19. zvládanie správania dospelých, s ktorými som v izolácii	28,2
20. vzdelávanie svojich detí	27,3
21. zvládanie správania detí mladších ako 12 rokov, s ktorými som v izolácii	21,4
22. to, že sa nemôžem zúčastňovať na náboženských aktivitách	20,5
23. to, že sa hanbím za to, že sa správam inak k ľuďom (napr. v práci, pri nákupoch a pod.)	14,8
24. neznalosť toho, čo by som mal/-a robiť, aby som znížil/-a riziko šírenia koronavírusu	9,98

Tab. 2: *Percentuálne vyjadrenie počtu ľudí, ktorí používajú danú stratégiu na zvládanie nepohody v čase COVID-19*

Čo vám pomáha zvládať pocity nepohody?	%
1. telefonické rozhovory a iné formy kontaktu na diaľku s priateľmi a rodinou	94,6
2. venovanie sa vlastným aktivitám a koníčkom	93,6
3. pomáhajú iným ľuďom	86,3
4. znalosť opatrení realizovaných vládou a štátnou správou	83,5
5. vykonávanie vlastnej práce/zamestnania	83,0
6. dodržiavanie vládnych odporúčaní	80,9
7. sociálne siete	76,9
8. telefonické rozhovory a iné formy kontaktu na diaľku s kolegami z práce	75,6
9. sledovanie televízie, seriálov a filmov	75,6
10. osobný kontakt s priateľmi a rodinou	74,7
11. informácie od vlády	69,6
12. osobný kontakt s kolegami z práce	48,2
13. pripravovanie sa na krízu	46,0
14. boh alebo náboženstvo	41,0
15. počítačové hry pre jedného hráča	26,2
16. online počítačové hry	23,1

■ MÉDIÁM SPROSTREDKOVAL

PhDr. Marián Gladiš, PhD. – Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Archív tlačových správ Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach:
<https://www.upjs.sk/filozoficka-fakulta/info-pre-verejnost-a-media/spm/>